

TÜROFED TURİZM BÜLTENİ

Nisan - 2019

Hazırlayan: Aslı VAZ

İÇİNDEKİLER

1.	TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1	TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	1
1.2.	DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	5
1.2.1	İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	5
1.2.2	ANTALYA'YA GELEN YABANCI ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	8
1.2.3.	MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ.....	10
1.2.4.	İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	13
2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ	16
2.1.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA.....	16
2.1.1.	TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	19
2.2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GİDERİ	21

1. TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

1.1 TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2019 yılı Nisan ayında ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı, geçen yılın Nisan ayına göre %24,01 oranında bir artışla 3.293.176 olmuştur.

Nisan ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin 33.640(%1,02)'ini günübirlikçi ziyaretçiler oluşturmaktadır.

Tablo 1'de Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 1. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AY	YIL					DEĞİŞİM ORANI			
	2015	2016	2017	2018	2019	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018
OCAK	1.250.941	1.170.333	1.055.474	1.461.570	1.539.496	-6,44	-9,81	38,48	5,33
ŞUBAT	1.383.343	1.240.633	1.159.833	1.527.070	1.670.238	-10,32	-6,51	31,66	9,37
MART	1.895.940	1.652.511	1.587.007	2.139.766	2.232.358	-12,84	-3,96	34,83	4,32
NİSAN	2.437.263	1.753.045	2.070.322	2.655.561	3.293.176	-28,07	18,1	28,27	24,01
MAYIS	3.804.158	2.485.411	2.889.873	3.678.440		-34,67	16,27	27,29	
HAZİRAN	4.123.109	2.438.293	3.486.940	4.505.594		-40,86	43,01	29,21	
TEMMUZ	5.480.502	3.468.202	5.075.961	5.671.801		-36,72	46,36	11,74	
AĞUSTOS	5.130.967	3.183.003	4.658.463	5.383.332		-37,96	46,35	15,56	
EYLÜL	4.251.870	2.855.397	4.076.630	4.792.818		-32,84	42,77	17,57	
EKİM	3.301.194	2.449.948	2.992.947	3.755.467		-25,79	22,16	25,48	
KASIM	1.720.554	1.353.280	1.652.795	1.966.277		-21,35	22,13	18,97	
ARALIK	1.464.791	1.302.157	1.703.789	1.950.705		-11,1	30,84	14,49	
TOPLAM	36.244.632	25.352.213	32.410.034	39.488.401		-30,05	27,84	21,84	
4 AY TOP.	6.967.487	5.816.522	5.872.636	7.783.967	8.735.268	-16,52	0,96	32,55	12,22

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2019-Nisan Bülteni

2019 yılı Nisan ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin en çok giriş yaptıkları sınır kapılarının bağlı olduğu iller sıralamasında ilk 5 il aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir:

1-İstanbul	%40,38	(1 329 868)
2-Antalya	%28,29	(931 685)
3-Edirne	%11,34	(373 527)
4-Artvin	%4,65	(153 034)
5-Muğla	%4,46	(146 797)

2019 yılı Ocak-Nisan ayı döneminde ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında Almanya %9,20 (803 483) ile birinci, Bulgaristan %8,46 (738 784) ile ikinci, Rusya Fed. %8,13 (710 293) ile üçüncü sıradadır. Rusya Federasyonu'nu, İran ve Gürcistan izlemektedir.

2017, 2018 ve 2019 yıllarına ait Nisan ayında Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı tablo 2'de belirtilmektedir.

Tablo 2. Türkiye'ye Gelen Yabancıların Milliyetlerine Göre Karşılaştırması (Nisan)

MİLLİYET	YIL			DEĞİŞİM ORANI	
	2017	2018	2019	2018/2017	2019/2018
Cezayir	19.645	27.212	27.548	38,5	1,2
Fas	9.531	16.433	23.183	72,4	41,1
Güney Afrika Cumhuriyeti	3.312	4.377	5.487	32,2	25,4
Libya	6.409	14.029	18.961	118,9	35,2
Mısır	8.146	11.655	16.344	43,1	40,2
Sudan	954	1385	1369	45,2	-1,2
Tunus	10.780	13.660	17.024	26,7	24,6
Diğ. AFRIKA ÜLKELERİ	7.964	10.994	16.367	38,0	48,9
TOPLAM AFRIKA	66.741	99.745	126.283	49,5	26,6
Arjantin	3.018	5.549	6.361	83,9	14,6
Brezilya	3.068	5.984	6.750	95,0	12,8
Kolombiya	2003	4.435	6.624	121,4	49,4
Şili	616	914	1258	48,4	37,6
Venezuela	470	618	772	31,5	24,9
Diğ. GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİ	1107	1635	2.314	47,7	41,5
TOPLAM GÜNEY AMERİKA	10.282	19.135	24.079	86,1	25,8
TOPLAM KUZEY AMERİKA	1193	1.643	2.093	37,7	27,4
TOPLAM ORTA AMERİKA	1194	875	1254	-26,7	43,3
TOPLAM AMERİKA	12.669	21.653	27.426	70,9	26,7
Bahreyn	5.466	6.180	6.884	13,1	11,4
Birleşik Arap Emirlikleri	3.978	3.326	4.466	-16,4	34,3
Irak	51.254	67.645	86.179	32,0	27,4
İsrail	48.685	58.290	69.719	19,7	19,6
Katar	5.976	6.327	12.766	5,9	101,8
Kuveyt	19.515	24.845	24.577	27,3	-1,1
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	17.681	21.400	19.713	21,0	-7,9
Lübnan	16.285	22.953	33.504	40,9	46,0
Suudi Arabistan	47.484	55.809	44.918	17,5	-19,5
Ürdün	17.516	29.019	38.308	65,7	32,0
Yemen	2.490	3.456	3.053	38,8	-11,7
Diğ. BATI ASYA ÜLKELERİ	20.526	28.605	41.323	39,4	44,5
TOPLAM BATI ASYA	256.856	327.855	385.410	27,6	17,6

Bangladeş	609	1.762	2.084	189,3	18,3
Çin Halk Cumhuriyeti	17.624	34.768	38.139	97,3	9,7
Endonezya	10.885	22.445	17.572	106,2	-21,7
Filipinler	5.097	7.439	12.956	45,9	74,2
Hindistan	6.150	13.296	24.790	116,2	86,4
İran	119.998	119.771	111.673	-0,2	-6,8
Malezya	5.996	11.846	16.888	97,6	42,6
Pakistan	4.693	9.705	11.340	106,8	16,8
Singapur	1173	2.163	2.858	84,4	32,1
Tayland	2529	8.070	9.924	219,1	23,0
Diğ. GÜNEY ASYA ÜLKELERİ	10.405	19.167	24.410	84,2	27,4
TOPLAM GÜNEY ASYA	185.159	250.432	272.634	35,3	8,9
TOPLAM ASYA	442.015	578.287	658.044	30,8	13,8
Almanya	262.730	254.863	376.059	-3,0	47,6
Avusturya	16.820	17.570	23.658	4,5	34,6
Belçika	28.495	38.958	46.508	36,7	19,4
Çekya	3.152	3.890	5.088	23,4	30,8
Danimarka	16.317	17.379	23.742	6,5	36,6
Finlandiya	8.999	14.497	14.461	61,1	-0,2
Fransa	40.663	62.003	73.920	52,5	19,2
Hollanda	73.351	101.714	127.970	38,7	25,8
İngiltere (Birleşik Krallık)	112.355	141.774	186.341	26,2	31,4
İrlanda	3.171	3.680	6.810	16,1	85,1
İspanya	8.901	13.864	24.717	55,8	78,3
İsveç	18.749	25.320	29.070	35,0	14,8
İsviçre	17.898	23.032	29.379	28,7	27,6
İtalya	14.324	21.210	33.366	48,1	57,3
İzlanda	194	131	649	-32,5	395,4
Lüksemburg	393	610	1069	55,2	75,2
Macaristan	3.488	5.246	6.762	50,4	28,9
Norveç	7.647	8.800	14.861	15,1	68,9
Polonya	13.569	30.693	45.194	126,2	47,2
Portekiz	1.895	3.002	4.847	58,4	61,5
Slovakya	2.105	2.332	3.568	10,8	53,0
Yunanistan	50.058	42.570	77.097	-15,0	81,1
TOPLAM AVRUPA OECD	705.274	833.138	1.155.136	18,1	38,6
Arnavutluk	6.185	8.033	9.738	29,9	21,2
Bosna Hersek	6.754	11.043	12.113	63,5	9,7
Bulgaristan	147.231	202.026	256.072	37,2	26,8
Estonya	4218	7749	10.758	83,7	38,8
Güney Kıbrıs Rum Kesimi	549	654	1082	19,1	65,4
Hırvatistan	1.740	4.037	5.988	132,0	48,3
Karadağ	1.555	2.480	2.955	59,5	19,2

Kosova	7.564	9.134	10.330	20,8	13,1
Kuzey Makedonya Cumhuriyeti	13530	18.418	22.013	36,1	19,5
Letonya	3.101	5.400	7.003	74,1	29,7
Litvanya	11.669	22.087	32.433	89,3	46,8
Malta	250	500	755	100,0	51,0
Romanya	23.726	39.140	53.149	65,0	35,8
Sırbistan	10.025	16.974	20.748	69,3	22,2
Slovenya	1391	4.081	5.734	193,4	40,5
Diğ. AVRUPA OECD DIŐI ÜLKELER	138	131	238	-5,1	81,7
TOPLAM AVRUPA OECD DIŐI	239.626	351.887	451.109	46,8	28,2
TOPLAM AVRUPA	944.900	1.185.025	1.606.245	25,4	35,5
Azerbaycan	51.189	58.454	54.932	14,2	-6,0
Belarus	5.836	7.080	7.957	21,3	12,4
Ermenistan	3.281	3.356	3.734	2,3	11,3
Gürcistan	180.478	175.776	140.836	-2,6	-19,9
Kazakistan	13.449	16.502	20.100	22,7	21,8
Kırgızistan	7.952	10.573	12.121	33,0	14,6
Moldova	8.019	9.522	8.699	18,7	-8,6
Özbekistan	13.741	22.308	18.020	62,3	-19,2
Rusya Fed.	181.865	292.720	391.579	61,0	33,8
Tacikistan	2.145	2.998	3.245	39,8	8,2
Türkmenistan	15.959	20.177	22.096	26,4	9,5
Ukrayna	63.776	76.849	88.632	20,5	15,3
TOPLAM B.D.T.	547.690	696.315	771.951	27,1	10,9
Amerika Birleşik Devletleri	26.684	31.408	43.172	17,7	37,5
Avustralya	4.743	6.305	8.676	32,9	37,6
Güney Kore	9.897	13.566	16.641	37,1	22,7
Japonya	2.917	5.857	9.374	100,8	60,0
Kanada	5.435	7.819	10.628	43,9	35,9
Meksika	1500	2.304	5.191	53,6	125,3
Yeni Zelanda	1033	1325	1885	28,3	42,3
TOPLAM DIĐER OECD	52.209	68.584	95.567	31,4	39,3
TOPLAM MİLLİYETSİZ	4.085	5.903	7.619	44,5	29,1
TOPLAM OKYANUSYA	13	49	41	276,9	-16,3
YABANCI TOPLAM	2.070.322	2.655.561	3.293.176	28,3	24,0

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2019 –Nisan Bülteni

1.2. DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

En önemli turizm merkezlerimizden olan İstanbul, Antalya, Muğla ve İzmir'e gelen ziyaretçi istatistikleri aşağıdaki bölümlerde aktarılmıştır.

1.2.1 İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2019 yılının Nisan ayında İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçi sayısı, geçen yılın Nisan ayına göre %16,24 oranında artış göstererek 1.329.868 olarak gerçekleşmiştir.

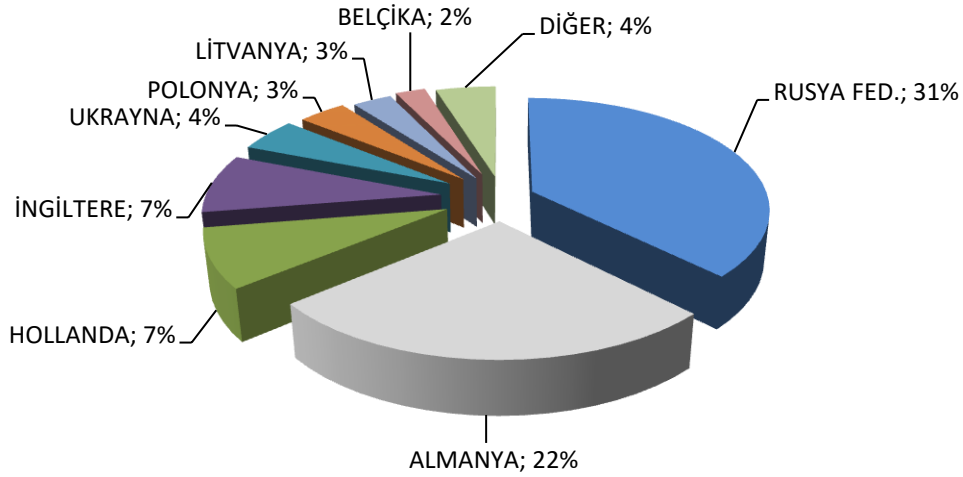
Tablo 3'te İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 3. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AY	YILLAR					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2015	2016	2017	2018	2019	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018
OCAK	691.496	692.172	559.372	831.307	918.944	0,1	-19,19	48,61	10,54
ŞUBAT	732.202	674.465	590.175	848.510	984.693	-7,89	-12,5	43,77	16,05
MART	944.931	783.164	742.479	1.073.002	1.165.592	-17,12	-5,19	44,52	8,63
NİSAN	1.037.506	715.161	835.614	1.144.041	1.329.868	-31,07	16,84	36,91	16,24
MAYIS	1.182.906	869.446	830.019	984.028		-26,5	-4,53	18,55	
HAZİRAN	1.091.357	707.050	827.494	1.100.389		-35,21	17,03	32,98	
TEMMUZ	1.400.183	924.686	1.319.549	1.502.397		-33,96	42,7	13,86	
AĞUSTOS	1.333.515	908.663	1.247.384	1.561.033		-31,86	37,28	25,14	
EYLÜL	1.205.089	800.675	1.045.896	1.361.950		-33,56	30,63	30,22	
EKİM	1.125.263	790.951	1.122.266	1.230.079		-29,71	41,89	9,61	
KASIM	848.420	663.524	831.982	1.015.032		-21,79	25,39	22	
ARALIK	821.809	674.030	888.365	1.077.979		-17,98	31,8	21,34	
TOPLAM	12.414.677	9.203.987	10.840.595	13.729.747		-25,86	17,78	26,65	
4 AY TOP.	3.406.135	2.864.962	2.727.640	3.896.860	4.399.097	-15,89	-4,79	42,87	12,89

*Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistikleri 2019 – Nisan Bülteni

Nisan ayında İstanbul'a gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı aşağıdaki grafikte belirtilmiştir.

2014, 2015, 2016, 2017, 2018 ve 2019 yıllarında İstanbul'a gelen toplam ziyaretçi sayısının, Arap ülkelerinden gelen ziyaretçi sayılarına oranı Tablo 4'te belirtilmiştir.

Tablo 4. Arap Ülkelerinden İstanbul'a Gelen Ziyaretçi Oranları (Nisan)

	2014 YILI	2015 YILI	2016 YILI	2017 YILI	2018 YILI	2019* YILI
İSTANBUL	11.842.983	12.414.677	9.203.987	10.840.595	13.433.101	4.399.097
ARAP ÜLKELERİ	2.126.641	2.534.324	1.976.166	2.633.495	3.408.424	1.040.131
ORAN:	18%	20,04%	21,50%	24,30%	25,40%	23,60%

*Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistikleri 2019 – Nisan Bülteni

*2019 yılı Ocak – Nisan ayı verisidir.

2018 - 2019 yıllarının Nisan aylarında İstanbul'a gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 5'de belirtilmiştir.

Tablo 5. İstanbul'a Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Nisan)

S. No	ÜLKE İSMİ	2019 Gelen	2018 Gelen	Değişim (%)	S. No	ÜLKE İSMİ	2019 Gelen	2018 Gelen	Değişim (%)
1	ALMANYA	315.143	287.677	9,5	56	AVUSTRALYA	18.144	15.493	17,1
2	İRAN	267.044	337.438	-20,9	57	OMAN	18.009	23.350	-22,9
3	RUSYA FEDERASYONU	227.637	194.607	17	58	TAYLAND	17.794	9.977	78,4
4	İRAK	174.223	131.740	32,2	59	ARNAVUTLUK	17.484	13.418	30,3
5	FRANSA	151.260	123.765	22,2	60	AFGANİSTAN	15.421	9.964	54,8
6	İNGİLTERE	140.810	133.692	5,3	61	FİLİSTAN	15.033	15.198	-1,1
7	UKRAYNA	116.112	86.053	34,9	62	FİLİPİNLER	14.502	11.323	28,1
8	AMERİKA B.D.	115.704	109.135	6	63	GÜNEY AFRİKA CUM.	14.304	13.786	3,8
9	ÇİN HALK CUM.	111.629	109.574	1,9	64	NORVEÇ	13.863	12.815	8,2
10	SUUDİ ARABİSTAN	110.274	156.100	-29,4	65	KOLOMBİYA	13.394	11.365	17,9
11	HOLLANDA	94.741	80.283	18	66	MOLDOVA	13.270	15.651	-15,2
12	İSRAİL	94.087	77.126	22	67	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	13.198	12.993	1,6
13	KUVEYT	90.713	86.088	5,4	68	TACİKİSTAN	13.089	10.433	25,5

14	CEZAYİR	89.911	78.636	14,3	69	MACARİSTAN	12.951	13.940	-7,1
15	İTALYA	84.666	65.668	28,9	70	HIRVATİSTAN	12.321	9.241	33,3
16	LÜBNAN	84.537	65.612	28,8	71	MAKEDONYA	11.664	11.227	3,9
17	TÜRKMENİSTAN	82.325	66.830	23,2	72	BELARUS	11.658	9.604	21,4
18	LİBYA	78.205	48.132	62,5	73	YEMEN	11.266	11.177	0,8
19	AZERBAYCAN	77.678	63.445	22,4	74	ÇEKYA	11.176	9.373	19,2
20	ÜRDÜN	76.181	73.088	4,2	75	SLOVENYA	10.526	8.153	29,1
21	ÖZBEKİSTAN	65.220	66.127	-1,4	76	NJERYA	10.393	7.818	32,9
22	FAS	64.031	44.564	43,7	77	PORTEKİZ	10.364	8.707	19
23	KAZAKİSTAN	59.686	51.500	15,9	78	LITVANYA	10.125	6.343	59,6
24	GÜNEY KORE CUM.	58.340	42.070	38,7	79	İRLANDA	9.682	8.627	12,2
25	İSPANYA	57.710	39.735	45,2	80	MEKSİKA	9.601	6.034	59,1
26	TUNUS	56.406	35.777	57,7	81	FİNLANDIYA	9.346	10.667	-12,4
27	ENDONEZYA	54.243	37.779	43,6	82	SİNGAPUR	8.216	8.441	-2,7
28	MISIR	50.375	46.772	7,7	83	HONKONG	7.442	4.092	81,9
29	SURİYE	48.927	44.177	10,8	84	SLOVAKYA	5.972	4.896	22
30	İSVEÇ	48.349	40.647	18,9	85	MOĞOLİSTAN	5.825	5.379	8,3
31	HİNDİSTAN	46.610	40.076	16,3	86	LETONYA	5.551	4.900	13,3
32	BELÇİKA	45.285	39.116	15,8	87	BANGLADEŞ	5.464	5.402	1,1
33	AVUSTURYA	44.608	31.008	43,9	88	ESTONYA	5.434	4.412	23,2
34	ROMANYA	43.889	37.373	17,4	89	ERMENİSTAN	5.018	5.368	-6,5
35	MALEZYA	41.448	27.255	52,1	90	KARADAG	4.895	2.862	71
36	YUNANİSTAN	39.288	34.860	12,7	91	SUDAN	4.415	4.125	7
37	İSVİÇRE	38.295	30.226	26,7	92	SOMALİ	4.331	2.295	88,7
38	TAYVAN	36.836	24.770	48,7	93	SİLİ	3.941	4.341	-9,2
39	KIRGIZİSTAN	36.198	60.204	-39,9	94	ETİYOPYA	3.699	2017	83,4
40	K.K.T.C	33.699	33.362	1	95	YENİ ZELEND	3.447	2687	28,3
41	PAKİSTAN	33.207	23.783	39,6	96	SENEGAL	3.207	2.589	23,9
42	BULGARİSTAN	30.789	27.860	10,5	97	ERİTRE	3.040	1986	53,1
43	KATAR	29.031	28.429	2,1	98	ANGOLA	2.943	740	297,7
44	KANADA	28.788	25.566	12,6	99	MAURİTİUS	2.825	1560	81,1
45	JAPONYA	28.232	30.048	-6	100	MALTA	2.762	1946	41,9
46	DANİMARKA	27.491	20.400	34,8	101	NEPAL	2.612	1397	87
47	KOSOVA	25.906	24.006	7,9	102	VIETNAM	2.561	2079	23,2
48	BAHREYN	25.396	17.687	43,6	103	KAMERUN	2.538	2339	8,5
49	BREZİLYA	23.890	15.524	53,9	104	VENEZUELA	2.386	1.771	34,7
50	GÜRCİSTAN	20.908	21.938	-4,7	105	KIBRIS RUM KESİMİ	2.376	2341	1,5
51	YUGOSLAVYA	19.976	9.513	110	106	ZAİRE	2.338	2289	2,1
52	POLONYA	19.659	14.773	33,1	107	PERU	2063	1714	20,4
53	BOSNA HERSEK	19.440	16.303	19,2	108	KENYA	1870	1860	0,5
54	ARJANTİN	18.171	17.648	3	109	GAN	1771	1625	9
55	HAYMATLOS	18.166	13.491	34,7	110	DİĞER	30.204	23.639	27,77

*Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistikleri 2019 – Nisan Ayı Bülteni

1.2.2. ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2019 yılının Nisan ayında Antalya'ya gelen ziyaretçilerin sayısı, geçen yılın Nisan ayı ile karşılaştırıldığında %38,83 oranında artış göstererek 954.620 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 6'da Antalya'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 6. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

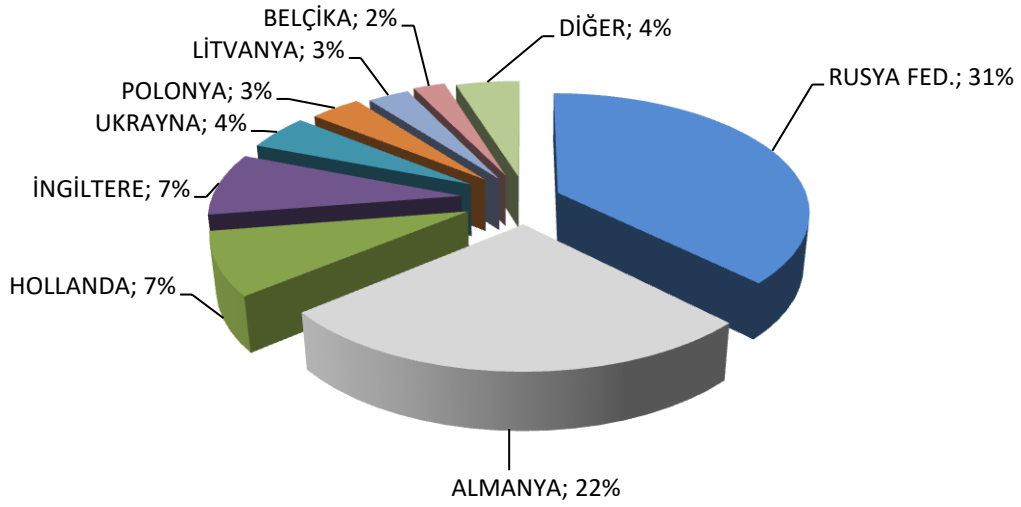
AY	YIL					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2015	2016	2017	2018	2019	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018
OCAK	115.600	95.148	87.310	90.835	139.307	-17,69	-8,24	3,58	53,36
ŞUBAT	156.005	108.164	84.612	101.371	152.801	-30,67	-21,77	19,81	50,73
MART	322.230	257.441	165.741	264.987	279.097	-20,11	-35,62	59,88	5,32
NİSAN	651.885	373.764	517.360	687.621	954.620	-42,66	38,42	32,91	38,83
MAYIS	1.388.037	639.227	1.056.971	1.565.641		-53,95	65,35	48,13	
HAZİRAN	1.642.032	712.953	1.473.621	1.922.714		-56,58	106,69	30,48	
TEMMUZ	2.036.137	1.013.912	1.819.502	2.170.165		-50,2	79,45	19,27	
AĞUSTOS	1.952.730	1.007.801	1.760.500	2.085.540		-48,39	74,69	18,46	
EYLÜL	1.585.690	934.545	1.527.523	1.894.391		-41,06	63,45	24,02	
EKİM	1.027.987	791.718	982.441	1.376.280		-22,98	24,09	40,09	
KASIM	272.926	140.637	141.444	277.083		-48,47	0,57	95,9	
ARALIK	118.591	106.603	121.937	199.330		-10,11	14,38	63,47	
TOPLAM	11.271.996	6.181.913	9.738.962	12.635.561		-45,16	57,54	29,74	
4 AY TOP.	1.245.720	834.517	855.023	1.144.814	1.525.825	-33,01	2,46	33,89	33,28

*Kaynak: Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği verilerinden derlenmiştir. 2019 – Nisan Bülteni

2019 yılının Nisan ayında Antalya'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; Rusya Federasyonu, Almanya, Hollanda, İngiltere ve Ukrayna'dır.

En önemli kaynak pazarımız olan Rusya Federasyonu, Antalya'ya gelen ziyaretçi sayısında geçen yılın aynı ayına göre %36 oranında artış göstermiştir. İkinci kaynak pazarımız olan Almanya'da ise, gelen ziyaretçi sayısı geçen senenin aynı ayına göre %55 oranında artış göstermiştir.

Nisan ayında Antalya'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı aşağıdaki grafikte belirtilmiştir.

2015, 2016, 2017, 2018 ve 2019 yıllarının Nisan aylarında Antalya'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 7'de belirtilmiştir.

Tablo 7. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Nisan)

MİLLİYETİ	2015	2016	2017	2018	2019	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018
RUSYA FED.	94.415	5.237	134.354	216.617	295.641	-94,45	2.465,48	61,23	36,48
ALMANYA	211.025	128.945	136.395	134.542	208.306	-38,90	5,78	-1,36	54,83
HOLLANDA	48.819	51.084	33.678	51.719	68.485	4,64	-34,07	53,57	32,42
İNGİLTERE	32.472	27.440	29.060	44.977	64.564	-15,50	5,90	54,77	43,55
UKRAYNA	12.856	18.652	26.007	28.170	34.282	45,08	39,43	8,32	21,70
POLONYA	8.742	3.328	7.743	17.903	30.156	-61,93	132,66	131,22	68,44
LİTVANYA	6.463	8.012	8.595	16.972	25.611	23,97	7,28	97,46	50,90
BELÇİKA	25.323	11568	12.143	18.494	22.483	-54,32	4,97	52,30	21,57
İSRAİL	11.229	11.824	24.014	21.467	19.770	5,30	103,10	-10,61	-7,91
İSVİÇRE	14.591	7.428	6.358	8.858	12.092	-49,09	-14,40	39,32	36,51
FRANSA	10.565	4.731	5.171	9.824	11.829	-55,22	9,30	89,98	20,41
DANİMARKA	13.606	10.736	7.775	8.595	11.612	-21,09	-27,58	10,55	35,10
İSVEÇ	23.677	10.397	5.796	8.849	10.022	-56,09	-44,25	52,67	13,26
NORVEÇ	8310	6.144	2.722	3.324	8.014	-26,06	-55,70	22,12	141,10
FİNLANDİYA	14.730	10.609	3.553	7.612	7747	-27,98	-66,51	114,24	1,77
ÜRDÜN	530	1.230	1.626	4.451	5.873	132,08	32,20	173,74	31,95
AVUSTURYA	7451	3046	2620	3.136	4.794	-59,12	-13,99	19,69	52,87
BEYAZ RUSYA	3.579	1.195	2.573	3.353	3.954	-66,61	115,31	30,31	17,92
ROMANYA	1.345	1.494	1.408	1.950	3.882	11,08	-5,76	38,49	99,08
KAZAKİSTAN	1.766	399	1.286	1.837	3.005	-77,41	222,31	42,85	63,58
İRAN	947	3.832	2.657	2.052	2.780	304,65	-30,66	-22,77	35,48
SLOVENYA	1.465	312	267	1.149	1.956	-78,70	-14,42	330,34	70,23
HİNDİSTAN	245	651	97	582	1768	165,71	-85,10	500,00	203,78

IRAK	696	81	1295	1695	1763	-88,36	1.498,77	30,89	4,01
İTALYA	2.525	592	593	938	1515	-76,55	0,17	58,18	61,51
K.K.T.C.	1290	1184	1384	1247	1304	-8,22	16,89	-9,90	4,57
MACARİSTAN	942	184	404	941	1216	-80,47	119,57	132,92	29,22
ÇEKYA	1082	299	600	983	1211	-72,37	100,67	63,83	23,19
SLOVAKYA	519	319	597	523	1170	-38,54	87,15	-12,40	123,71
HIRVATİSTAN	452	165	125	716	1127	-63,50	-24,24	472,80	57,40
MOLDOVA	887	858	849	721	667	-3,27	-1,05	-15,08	-7,49
ÖZBEKİSTAN	153	40	103	251	415	-73,86	157,50	143,69	65,34
GÜNEY KORE CUMH.	67	38	48	119	112	-43,28	26,32	147,92	-5,88
ENDONEZYA	32	13	26	32	72	-59,38	100,00	23,08	125,00
DİĞER	19.694	12.670	15.329	24.913	40.340	-35,67	20,99	62,52	61,92
T.C.	33.674	29.027	39.929	40.839	45.082	-13,80	37,56	2,28	10,39
TOPLAM	616.164	373.764	517.360	690.351	954.620	-39,34	38,42	33,44	38,28

*Kaynak: Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği den derlenmiştir. 2019 –Nisan Bülteni

1.2.3. MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2019 yılı Nisan ayında Muğla'ya gelen ziyaretçilerin sayısı, geçen yılın Nisan ayı ile karşılaştırıldığında %37,75 oranında artış göstererek 150.615 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 8'de Muğla'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

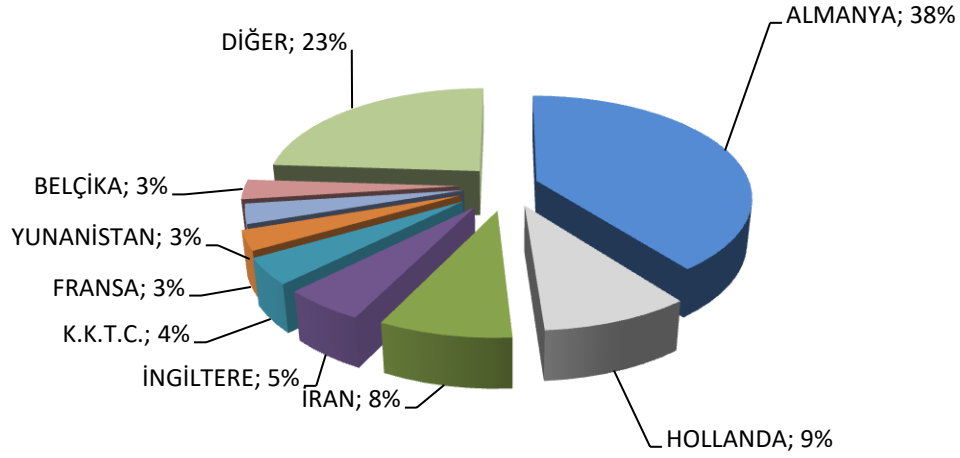
Tablo 8. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2015	2016	2017	2018	2019	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018
OCAK	3.038	5.743	5.580	5.115	3.942	89,04	-2,84	-8,33	-22,93
ŞUBAT	4.345	8.345	5.361	3.690	4.372	92,06	-35,76	-31,17	18,48
MART	13.060	19.343	10.561	19.056	12.321	48,11	-45,4	80,44	-35,34
NİSAN	92.227	70.939	77.180	109.337	150.615	-23,08	8,8	41,66	37,75
MAYIS	388.179	235.893	249.731	344.158		-39,23	5,87	37,81	
HAZİRAN	515.141	273.660	342.526	474.035		-46,88	25,16	38,39	
TEMMUZ	637.057	360.706	423.812	554.196		-43,38	17,5	30,76	
AĞUSTOS	634.320	361.997	425.513	553.949		-42,93	17,55	30,18	
EYLÜL	498.835	306.371	366.030	459.863		-38,58	19,47	25,64	
EKİM	261.726	165.634	167.877	254.175		-36,71	1,35	51,41	
KASIM	23.201	9.878	9.971	18.318		-57,42	0,94	83,71	
ARALIK	10.338	4268	5.337	9.223		-58,72	25,05	72,81	
TOPLAM	3.081.467	1.818.509	2.089.479	2.805.115		-40,99	14,9	34,25	
4 AY TOPLAM	112.670	104.370	98.682	137.198	171.250	-7,37	-5,45	39,03	24,82

*Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2019 – Nisan Bülteni

2019 yılının Nisan ayında Muğla'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; İngiltere, Hollanda, İsrail, Rusya Fed. ve Almanya'dır.

Nisan ayında Muğla'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı aşağıdaki grafikte belirtilmiştir.

2015, 2016, 2017, 2018 ve 2019 yıllarının Nisan aylarında Muğla'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 9'da belirtilmiştir.

Tablo 9. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Nisan)

MİLLİYETİ	2015	2016	2017	2018	2019	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018
ALMANYA	8.637	8.065	3.850	6.622	8.221	-6,6	-52,3	72,0	24,1
AMERİKA	483	273	171	198	274	-43,5	-37,4	15,8	38,4
AVUSTRALYA	257	210	94	97	138	-18,3	-55,2	3,2	42,3
AVUSTURYA	212	136	52	65	84	-35,8	-61,8	25,0	29,2
AZERBAYCAN	10	1	6	9	22	-90,0	500,0	50,0	144,4
BELÇİKA	5056	2371	1.172	1384	2.193	-53,1	-50,6	18,1	58,5
BELARUS	36	19	37	17	102	-47,2	94,7	-54,1	500,0
BULGARİSTAN	154	259	67	298	598	68,2	-74,1	344,8	100,7
ÇEKYA	30	35	18	31	141	16,7	-48,6	72,2	354,8
DANİMARKA	101	1165	71	129	62	1.053,5	-93,9	81,7	-51,9
FİNLANDİYA	783	74	24	57	278	-90,5	-67,6	137,5	387,7
FRANSA	5533	1655	689	125	2.240	-70,1	-58,4	-81,9	1.692,0
G.AFRIKA C.	70	45	33	2.979	95	-35,7	-26,7	8.927,3	-96,8
HOLLANDA	12485	10902	6.382	8684	12.696	-12,7	-41,5	36,1	46,2
İNGİLTERE	43.898	33.356	37.571	51.629	69.834	-24,0	12,6	37,4	35,3
İRAN	57	47	67	127	124	-17,5	42,6	89,6	-2,4
İRLANDA	551	402	246	356	1.342	-27,0	-38,8	44,7	277,0
İSPANYA	134	69	71	66	1.242	-48,5	2,9	-7,0	1.781,8
İSRAİL	540	818	10.674	11.544	11.961	51,5	1.204,9	8,2	3,6
İSVEÇ	146	895	80	94	261	513,0	-91,1	17,5	177,7
İSVİÇRE	156	387	107	169	273	148,1	-72,4	57,9	61,5

İTALYA	253	245	127	184	307	-3,2	-48,2	44,9	66,8
JAPONYA	20	10	15	16	142	-50,0	50,0	6,7	787,5
KANADA	306	85	69	92	94	-72,2	-18,8	33,3	2,2
KAZAKİSTAN	7	4	55	16	18	-42,9	1.275,0	-70,9	12,5
LETONYA	122	56	78	359	279	-54,1	39,3	360,3	-22,3
LİTVANYA	272	184	194	627	1.173	-32,4	5,4	223,2	87,1
LÜBNAN	7	6	7	13	18	-14,3	16,7	85,7	38,5
MACARİSTAN	59	28	11	108	124	-52,5	-60,7	881,8	14,8
MISIR	13	5	39	6	16	-61,5	680,0	-84,6	166,7
NORVEÇ	129	186	58	47	67	44,2	-68,8	-19,0	42,6
POLONYA	2072	588	1.056	4151	5.628	-71,6	79,6	293,1	35,6
PORTEKİZ	72	30	51	93	215	-58,3	70,0	82,4	131,2
ROMANYA	122	97	137	266	619	-20,5	41,2	94,2	132,7
RUSYA FED.	2.182	81	2.391	5.962	10.373	-96,3	2.851,9	149,4	74,0
SİRBİSTAN	20	23	17	25	37	15,0	-26,1	47,1	48,0
SLOVAKYA	13	15	28	24	143	15,4	86,7	-14,3	495,8
SLOVENYA	12	3	5	18	22	-75,0	66,7	260,0	22,2
SUUDİ ARABİSTAN	24	4	9	14	9	-83,3	125,0	55,6	-35,7
UKRAYNA	301	631	985	1079	4724	109,6	56,1	9,5	337,8
ÜRDÜN	281	340	1.380	714	1.496	21,0	305,9	-48,3	109,5
YENİ ZELANDA	134	36	59	51	59	-73,1	63,9	-13,6	15,7
YUNANİSTAN	1.002	1.080	1.159	884	1.690	7,8	7,3	-23,7	91,2
DİĞER	1187	785	1.044	1418	3356	-33,9	33,0	35,8	136,7
YABANCI TURİST	87.967	65.734	70.486	100.968	143.287	-25,3	7,2	43,2	41,9
YERLİ TURİST	4260	5205	6.694	8369	7328	22,2	28,6	25,0	-12,4
GENEL TOPLAMI	92.227	70.939	77.180	109.337	150.615	-23,1	8,8	41,7	37,8

*Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2019 – Nisan Bülteni

1.2.4. İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2019 yılının Nisan ayında İzmir'e gelen ziyaretçilerin sayısı, geçen yılın Nisan ayı ile karşılaştırıldığında %25,53 oranında artış göstererek 125.049 olarak gerçekleşmiştir.

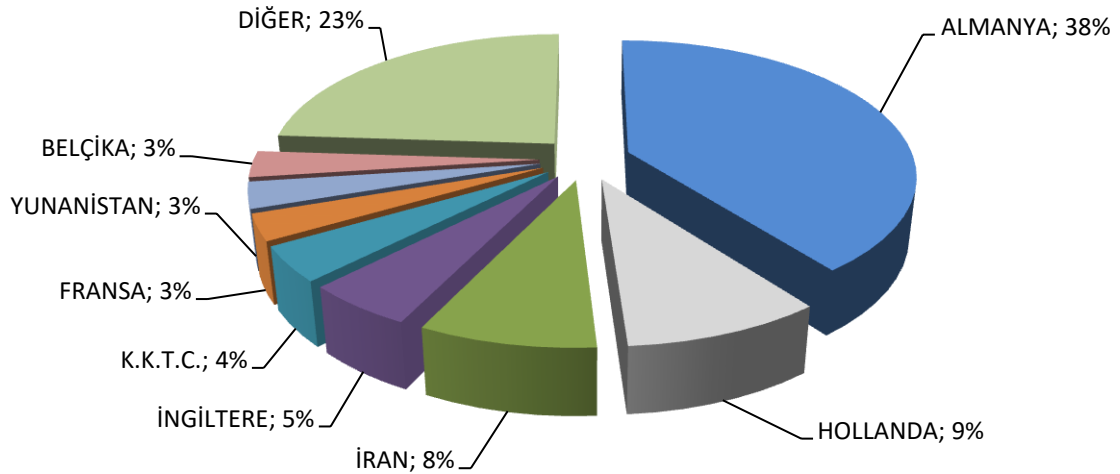
Tablo 10'da İzmir'e gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 10. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR					DEĞİŞİM ORANLARI (%)			
	2015	2016	2017	2018	2019	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018
OCAK	46.905	48.558	49.719	67.297	57.311	3,52	2,39	35,35	-14,84
ŞUBAT	58.143	51.902	49.105	65.492	56.917	-10,73	-5,39	33,37	-13,09
MART	70.217	72.713	67.610	66.779	81.905	3,55	-7,02	-1,23	22,65
NİSAN	117.851	81.030	91.119	99.613	125.049	-31,24	12,45	9,32	25,53
MAYIS	182.012	121.896	112.634	123.218		-33,03	-7,6	9,4	
HAZİRAN	197.817	124.923	156.058	209.172		-36,85	24,92	34,03	
TEMMUZ	303.118	223.902	248.714	334.819		-26,13	11,08	34,62	
AĞUSTOS	291.979	185.526	241.832	260.900		-36,46	30,35	7,88	
EYLÜL	219.188	146.014	178.891	196.522		-33,38	22,52	9,86	
EKİM	171.599	107.145	111.929	128.797		-37,56	4,46	15,07	
KASIM	77.666	48.310	53.685	59.913		-37,8	11,13	11,6	
ARALIK	56.057	55.552	61.976	70.766		-0,9	11,56	14,18	
TOPLAM	1.792.552	1.267.471	1.423.272	1.602.752		-29,29	12,29	12,61	
4 AYLIK TOP.	293.116	254.203	257.553	299.181	321.182	-13,28	1,32	16,16	7,35

*Kaynak: İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2019 – Nisan Bülteni

Nisan ayında İzmir'e gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı aşağıdaki grafikte belirtilmiştir.

İzmir'e gelen yabancı ziyaretçilerin rakamları incelendiğinde; 2019 yılının Nisan ayında en çok ziyaretçi gönderen ilk 5 ülke sırasıyla; Almanya %38, Hollanda %9, İran %8, İngiltere %5, ve K.K.T.C. %4'dür.

2019 yılının Nisan ayında İzmir'e gelen ziyaretçi sayısının yaklaşık %57'sini yabancı ziyaretçiler oluşturmaktadır.

2015, 2016, 2017, 2018 ve 2019 yıllarının Nisan aylarında İzmir'e gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 11'de belirtilmiştir.

Tablo 11. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Nisan)

MİLLİYETİ	YILLAR					DEĞİŞİM ORANI			
	2015	2016	2017	2018	2019	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018
A.B.D.	1.108	379	424	408	459	-0,7	0,1	0,0	12,5
ALMANYA	21.771	14.967	18.887	15.940	28.613	-0,3	0,3	-0,2	79,5
ARJANTİN	192	3	36	69	69	-1,0	11,0	0,9	0,0
ARNAVUTLUK	54	12	36	54	75	-0,8	2,0	0,5	38,9
AVUSTRALYA	3.415	64	89	49	76	-1,0	0,4	-0,5	55,1
AVUSTURYA	1.642	667	1.025	839	980	-0,6	0,5	-0,2	16,8
AZERBAYCAN	30	41	31	77	489	0,4	-0,2	1,5	535,1
BAHREYN	2	1	0	12	1	-0,5	-1,0		-91,7
BANGLADEŞ	4	2	0	4	22	-0,5	-1,0		450,0
BELARUS	12	9	7	12	47	-0,3	-0,2	0,7	291,7
BELÇİKA	3.569	1.603	2.053	2.080	3.251	-0,6	0,3	0,0	56,3
BOSNA HERSEK	40	24	22	31	62	-0,4	-0,1	0,4	100,0
BREZİLYA	301	28	32	148	237	-0,9	0,1	3,6	60,1
BULGARİSTAN	314	225	271	299	460	-0,3	0,2	0,1	53,8
CEZAYİR	37	15	8	53	75	-0,6	-0,5	5,6	41,5
ÇEKYA	78	21	45	19	40	-0,7	1,1	-0,6	110,5
ÇİN HALK CUM.	344	22	30	148	484	-0,9	0,4	3,9	227,0
DANİMARKA	676	957	161	107	535	0,4	-0,8	-0,3	400,0
ENDONEZYA	76	5	8	16	108	-0,9	0,6	1,0	575,0
ERMENİSTAN	0	1	4	2	3		3,0	-0,5	50,0
ESTONYA	4	1	7	9	10	-0,8	6,0	0,3	11,1
FAS	141	81	49	95	231	-0,4	-0,4	0,9	143,2
FİLİPİNLER	415	94	87	1.044	932	-0,8	-0,1	11,0	-10,7
FİNLANDİYA	147	122	168	30	43	-0,2	0,4	-0,8	43,3
FRANSA	8.468	1.712	2.150	2.920	3.398	-0,8	0,3	0,4	16,4
G. KIBRIS RUM YÖN.	20	29	33	24	77	0,5	0,1	-0,3	220,8
G. KORE	369	58	85	123	238	-0,8	0,5	0,5	93,5
GÜNEY AFRIKA CUM.	80	7	8	19	8	-0,9	0,1	1,4	-57,9
GÜRCİSTAN	13	8	25	101	99	-0,4	2,1	3,0	-2,0
HIRVATİSTAN	221	38	33	103	127	-0,8	-0,1	2,1	23,3
HİNDİSTAN	209	44	49	503	463	-0,8	0,1	9,3	-8,0
HOLLANDA	5.491	7.046	5.152	6.103	8.592	0,3	-0,3	0,2	40,8

İRAK	21	5	24	19	123	-0,8	3,8	-0,2	547,4
İNGİLTERE	3.679	1.818	3.075	3.095	3.407	-0,5	0,7	0,0	10,1
İRAN	820	588	2.076	1.666	2.981	-0,3	2,5	-0,2	78,9
İRLANDA	1.303	709	789	682	1.424	-0,5	0,1	-0,1	108,8
İSPANYA	778	76	97	151	171	-0,9	0,3	0,6	13,2
İSRAİL	25	10	12	19	9	-0,6	0,2	0,6	-52,6
İSVEÇ	1.583	917	242	60	149	-0,4	-0,7	-0,8	148,3
İSVİÇRE	2.609	1.322	1.114	1.043	1.519	-0,5	-0,2	-0,1	45,6
İTALYA	3.364	274	320	411	364	-0,9	0,2	0,3	-11,4
İZLANDA	12	4	1	0	6	-0,7	-0,8	-1,0	
JAPONYA	165	22	42	68	60	-0,9	0,9	0,6	-11,8
K.K.T.C.	1.347	1.429	1.541	2.032	1.799	0,1	0,1	0,3	-11,5
KANADA	310	89	131	98	122	-0,7	0,5	-0,3	24,5
KARADAĞ	3	2	8	37	52	-0,3	3,0	3,6	40,5
KAZAKİSTAN	47	11	33	15	28	-0,8	2,0	-0,6	86,7
KIRGIZİSTAN	8	7	10	13	11	-0,1	0,4	0,3	-15,4
KOLOMBİYA	17	8	4	677	679	-0,5	-0,5	168,3	0,3
KOSOVA	31	16	19	28	69	-0,5	0,2	0,5	146,4
KUVEYT	0	3	0	11	12		-1,0		9,1
LETONYA	21	20	23	41	50	-0,1	0,2	0,8	22,0
LİBYA	10	2	1	2	17	-0,8	-0,5	1,0	750,0
LİTVANYA	77	27	38	60	313	-0,7	0,4	0,6	421,7
LÜBNAN	55	26	35	131	44	-0,5	0,4	2,7	-66,4
LÜKSEMBURG	66	10	8	7	20	-0,9	-0,2	-0,1	185,7
MACARİSTAN	195	25	32	40	28	-0,9	0,3	0,3	-30,0
MAKEDONYA	60	49	52	36	51	-0,2	0,1	-0,3	41,7
MALEZYA	9	8	16	3	40	-0,1	1,0	-0,8	1233,3
MALTA	8	1	0	0	3	-0,9	-1,0		
MEKSİKA	107	17	173	287	844	-0,8	9,2	0,7	194,1
MISIR	29	25	6	30	55	-0,1	-0,8	4,0	83,3
MİLLİYETSİZ	39	14	25	44	132	-0,6	0,8	0,8	200,0
MOLDOVA CUM.	16	4	11	8	19	-0,8	1,8	-0,3	137,5
NORVEÇ	305	325	131	31	38	0,1	-0,6	-0,8	22,6
ÖZBEKİSTAN	0	4	4	5	41			0,3	720,0
PAKİSTAN	33	3	7	13	35	-0,9	1,3	0,9	169,2
POLONYA	559	222	283	910	1.373	-0,6	0,3	2,2	50,9
PORTEKİZ	365	49	51	54	82	-0,9	0,0	0,1	51,9
ROMANYA	133	74	95	248	150	-0,4	0,3	1,6	-39,5
RUSYA FED.	148	68	111	617	962	-0,5	0,6	4,6	55,9
S.ARABİSTAN	6	8	5	140	8	0,3	-0,4	27,0	-94,3
SİNGAPUR	16	0	4	1	10	-1,0		-0,8	900,0
SLOVAKYA	101	21	23	26	15	-0,8	0,1	0,1	-42,3
SLOVENYA	211	28	13	28	37	-0,9	-0,5	1,2	32,1

SURİYE	59	4	2	25	103	-0,9	-0,5	11,5	312,0
ŞİLİ	52	3	16	4	18	-0,9	4,3	-0,8	350,0
TAYLAND	46	8	14	10	17	-0,8	0,8	-0,3	70,0
TUNUS	31	12	23	12	20	-0,6	0,9	-0,5	66,7
TÜRKMENİSTAN	3	7	7	10	29	1,3		0,4	190,0
UKRAYNA	189	76	102	652	1.158	-0,6	0,3	5,4	77,6
ÜRDÜN	10	10	10	14	690			0,4	4828,6
VENEZÜELA	8	1	2	6	21	-0,9	1,0	2,0	250,0
YEMEN	1	1	0	1	4		-1,0		300,0
YENİ ZELANDA	68	13	8	9	10	-0,8	-0,4	0,1	11,1
YUNANİSTAN	2.536	1.091	1.229	1.678	493	-0,6	0,1	0,4	-70,6
DİĞER	392	73	95	232	2.167	-0,8	0,3	1,4	834,1
YABANCI TOPLAM	71.371	37.925	43.211	47.039	72.395	-0,5	0,1	0,1	53,9
TÜRKİYE	46.480	43.105	47.908	52.574	52.654	-0,1	0,1	0,1	0,2
GENEL TOPLAM	117.851	81.030	91.119	99.613	125.049	-0,3	0,1	0,1	25,5

*Kaynak: İzmir Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2019 – Nisan Bülteni

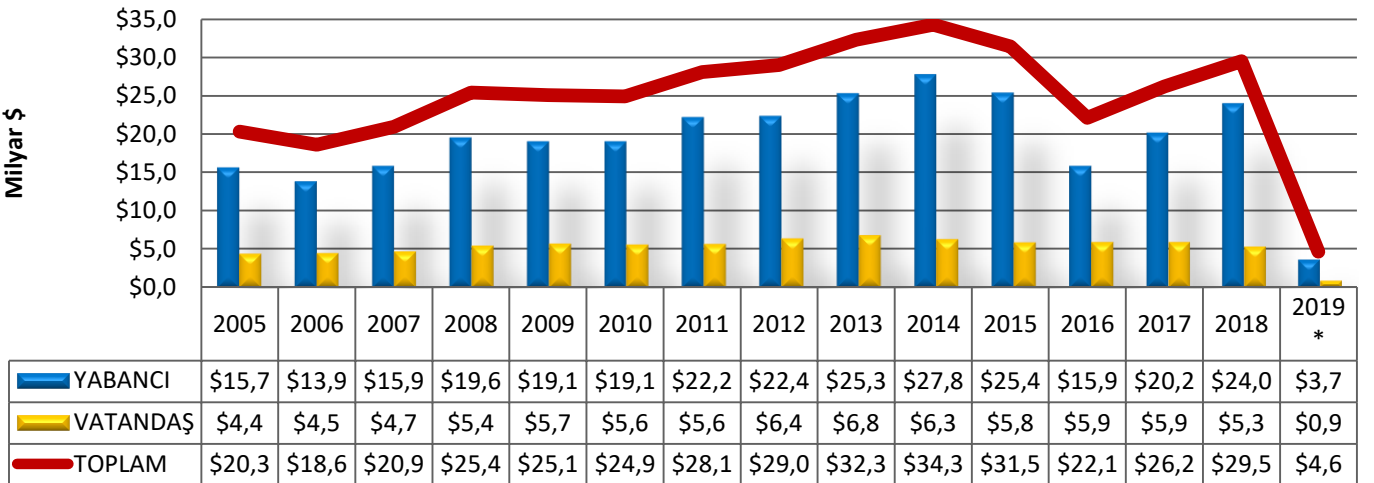
2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ

2.1. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA

Ülkemizin turizm geliri, 2017 yılından 2018 yılına %12,5 oranında artış göstererek 29,5 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun yanında yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan elde edilen gelir ise; 5,3 milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek bir önceki yıla oranla % 10,1 oranında düşüş yaşamıştır.

2019 yılının turizm geliri Ocak-Mart ayı döneminde 4,6 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Şekil 1’de 2005-2019 yıllarına ait gelir grafiği rakamları verilmiştir.

Şekil 1. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı

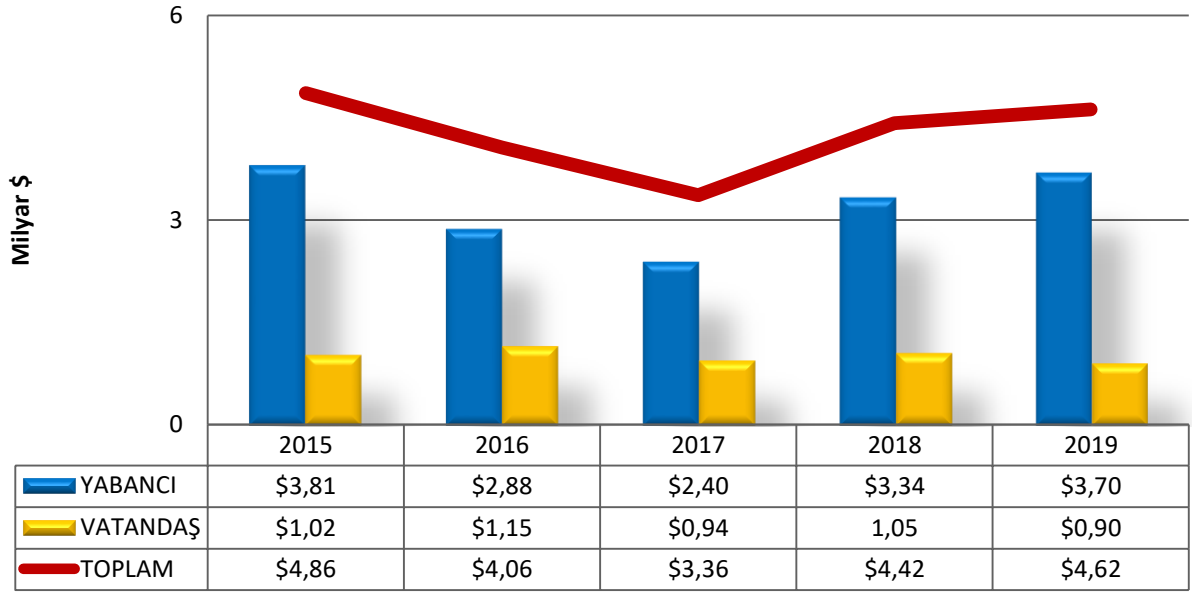

*2019 yılı Ocak – Mart ayı verisidir.

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü. 2019 – Mart Bülteni.

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır. (2019 yılı Ocak – Mart)

Şekil 2. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü. 2019 – Mart Bülteni.

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır. (2019 yılı Ocak – Mart)

Şekil 2’de 2015, 2016, 2017, 2018 ve 2019 yıllarına ait gelir grafiğinin ilk çeyrek dönemine ait rakamlar verilmiştir.

2019 yılının turizm geliri Ocak-Mart ayı döneminde 4,62 milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %4,6 oranında artış göstermiştir.

Düşüşün başladığı 2015 yılının Ocak-Mart ayı dönemi ile 2019 yılı Ocak-Mart ayı dönemine ait turizm gelirleri karşılaştırıldığında %4,9 oranında artış gösterdiği görülmektedir.

Tablo 12'de 2016, 2017,2018 ve 2019 yıllarına ait turizm gelirleri verilmiştir.

Tablo 12. 2016 - 2019 Yılları Turizm Gelirleri (Milyon \$)

AYLAR	2016				2017				2018				2019				2017/2016				2018/2017				2019/2018			
	(*)	(**)	(***)	TOP.	(*)	(**)	(***)	TOP.	(*)	(**)	(***)	TOP.	(*)	(**)	(***)	TOP.	(*)	(**)	(***)	TOP.	(*)	(**)	(***)	TOP.	(*)	(**)	(***)	TOP.
OCAK	980,4	422,6	9,0	1412,0	797,5	339,4	6,7	1143,6	1118,3	385,9	6,9	1511,2	1254,4	324,1	7,0	1585,5	-18,7	-19,7	-25,6	-19,0	40,2	13,7	4,5	32,1	12,2	-16,0	1,4	4,9
ŞUBAT	828,8	351,4	8,6	1188,8	703,6	282,2	6,5	992,3	979,5	314,4	7,5	1301,4	1071,0	282,5	5,7	1359,2	-15,1	-19,7	-24,4	-16,5	39,2	11,4	15,4	31,1	9,3	-10,1	-24,0	4,4
MART	1071,1	383,9	10,6	1465,6	903,5	322,3	8,0	1233,8	1250,6	353,7	8,3	1612,6	1378,2	299,2	7,6	1685,0	-15,6	-16,0	-24,5	-15,8	38,4	9,7	3,8	30,7	10,2	-15,4	-8,4	4,5
3 AYLIK TOPLAM	2880,3	1157,9	28,2	4066,4	2404,6	943,9	21,2	3369,7	3348,4	1 054,0	22,7	4425,2	3703,6	905,8	20,3	4629,7	-16,5	-18,5	-24,8	-17,1	39,2	11,7	7,1	31,3	10,6	-14,1	-10,6	4,6
NİSAN	967,8	372,4	12,6	1352,8	1031,8	329,7	10,6	1372,1	1409,5	388,9	11,7	1810,1					6,6	-11,5	-15,9	1,4	36,6	18,0	10,4	31,9				
MAYIS	1416,4	408,7	13,3	1838,4	1533,2	361,2	10,8	1905,2	2063,1	347,6	11,3	2421,9					8,2	-11,6	-18,8	3,6	34,6	-3,8	3,7	27,1				
HAZİRAN	1425,2	351,3	13,5	1790,0	1810,8	313,3	11,6	2135,7	2463,5	336,8	12,2	2812,5					27,1	-10,8	-14,1	19,3	36,0	7,5	5,2	31,7				
TEMMUZ	1710,2	663,5	16,9	2390,6	2695,0	758,1	15,8	3468,9	2906,1	615,7	13,1	3534,8					57,6	14,3	-6,5	45,1	7,8	-18,8	-17,1	1,9				
AĞUSTOS	2252,3	828,8	17,3	3 098,4	3288,0	962,4	19,6	4270,0	3508,8	753,8	18,8	4281,4					46,0	16,1	13,3	37,8	6,7	-21,7	-4,1	0,3				
EYLÜL	1925,2	847,3	15,5	2788,0	2744,5	884,3	24,0	3652,8	2956,7	716,0	13,6	3686,4					42,6	4,4	54,8	31,0	7,7	-19,0	-43,3	0,9				
EKİM	1801,0	493,0	15,7	2309,7	2512,0	481,6	19,0	3012,6	2887,9	413,9	16,3	3318,2					39,5	-2,3	21,0	30,4	15,0	-14,1	-14,2	10,1				
KASIM	892,0	429,0	10,0	1331,0	1207,8	448,7	10,5	1667,0	1415,4	368,6	10,7	1794,6					35,4	4,6	5,0	25,2	17,2	-17,9	1,9	7,7				
ARALIK	721,0	413,0	8,1	1142,1	995,2	425,6	8,8	1429,6	1068,9	350,1	8,7	1427,6					38,0	3,1	8,6	25,2	7,4	-17,7	-1,1	-0,1				

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Merkez Bankası, Kültür ve Turizm Bakanlığı. 2019 – Mart Bülteni.

*İlk üç aylık dönem

** Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır.

(*) : Yabancı ziyaretçilerden elde edilen gelir.

(**) : Yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilen gelir.

(***) : GSM Dolaşım Harcamaları ile Marina Hizmet Harcamaları Toplam Gelirde Yer Almakta Olup, Yabancı - Vatandaş Ayrımı Verilememektedir.

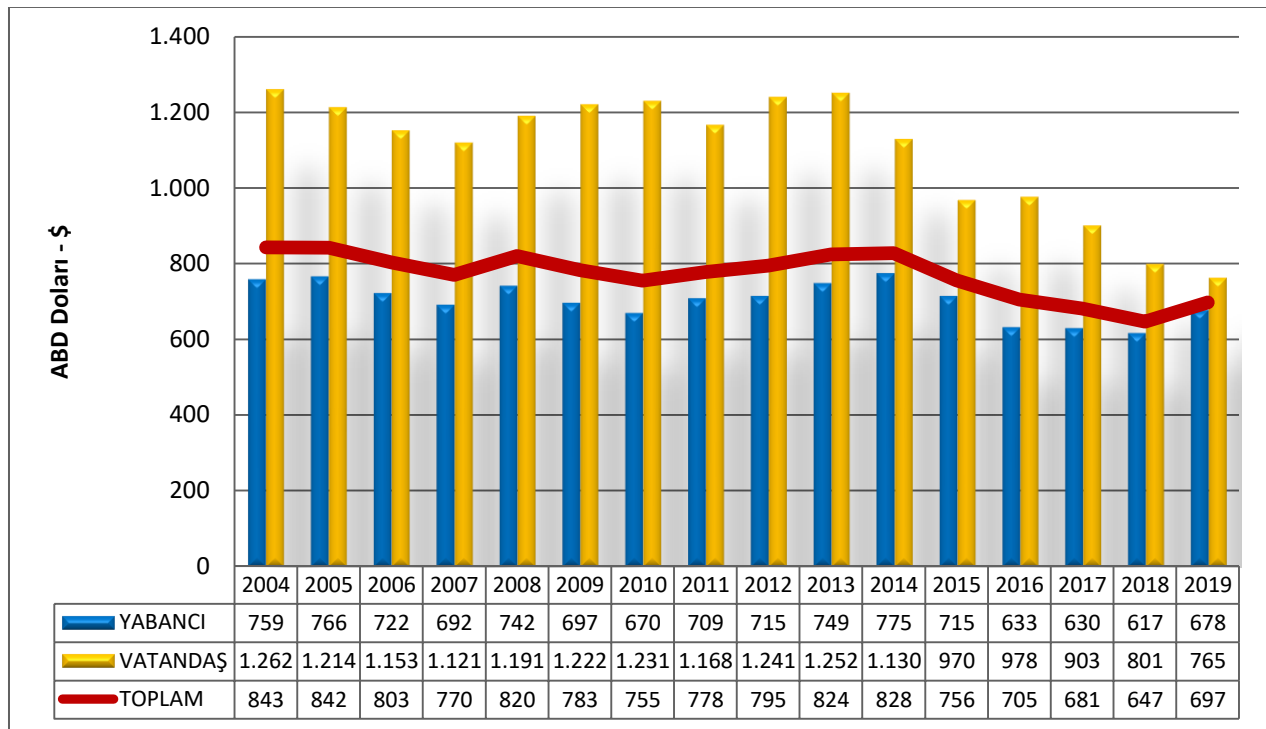
TURİZM GELİRİ VE ORTALAMA HARCAMA TABLOSU

2018 yılına ait yabancı ziyaretçilerin ortalama harcaması 617 ABD Doları ve yurt dışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması 801 ABD Doları olarak gerçekleşmiş olup; 2018 yılının genel ortalama harcaması 647 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılının ilk üç ayına ait yabancı ziyaretçilerin ortalama harcaması 678 ABD Doları ve yurt dışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması ise 765 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 3'te yabancı ziyaretçilerin ve yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin ortalama harcamasının yıllara göre dağılımı gösterilmiştir.

Şekil 3. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Ortalama Harcamasının Yıllara Göre Dağılımı

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü. 2019 – Mart Bülteni.

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır. (2019 yılı Ocak – Mart)

2.1.1. TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

2019 yılının ilk çeyrek döneminde ülkemizin toplam ihracat rakamı yaklaşık 42 milyar ABD Doları, ithalat rakamı ise 49 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı ise 7 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılının ilk çeyrek döneminde gerçekleşen toplam turizm gelirimiz yaklaşık 5 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2018 yılının aynı dönemiyle karşılaştığımızda turizm gelirimiz %4,62 oranında artış göstermiştir.

Tablo 13'te dış ticaret verisi ve turizm gelirin yanı sıra otomotiv ile tekstil sektörünün ithalat ve ihracat rakamlarına yer verilmiştir.

Tablo 13. Türkiye, Tekstil ve Otomotiv Sektörünün Dış Ticaret Verileri ile Turizm Sektörünün Karşılaştırılması

	2018 - Yılı Dış Ticareti Verileri (000 \$)							Değişim (%)
	YILLAR / KALEMLER	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
TÜRKİYE (*)	Türkiye Toplam İthalatı	57.457.888	52.312.694	46.797.199	50.435.047	61.894.746	49.020.088	-21%
	Türkiye Toplam İhracatı	40.133.165	37.053.537	34.670.176	37.808.309	41.135.647	42.248.726	3%
	Türkiye Toplam Dış Ticaret Açığı	-17.324.723	-15.259.157	-12.127.023	-12.626.738	-20.759.099	-6.771.362	-67%
TURİZM (*)	Turizm Geliri	4.807,80	4.868,80	4.066,40	3.369,70	4.425,20	4.629,70	
OTOMOTİV (*)	Turizm Gelirinin Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,02%	0,07%	0,00%
	Otomotiv İthalatı	1.557.524	1.786.896	2.220.962	1.518.723	1.797.827	1.154.485	-36%
	Otomotiv İhracatı	1.871.885	1.547.254	1.835.874	2.520.575	2.815.090	2.741.334	-3%
	Otomotiv Dış Ticaret Açığı/Fazlası	314.361	-239.642	-385.088	1.001.852	1.017.263	1.586.849	56%
	Otomotiv İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	1,20%	0,87%	0,83%	1,66%	1,57%	2,37%	
	Otomotiv İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	2,71%	3,42%	4,75%	3,01%	2,90%	2,36%	
	Otomotiv İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	4,66%	4,18%	5,30%	6,67%	6,84%	6,49%	
TEKSTİL (*)	Tekstil İthalatı	1.260.703	1.185.137	1.143.300	1.059.037	1.070.595	844.389	-21%
	Tekstil İhracatı	2.599.762	2.200.090	2.412.584	2.529.790	2.756.335	2.722.949	-1%
	Tekstil Dış Ticaret Açığı/Fazlası	1.339.059	1.014.953	1.269.284	1.470.753	1.685.740	1.878.560	11%
	Tekstil İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	2,06%	1,86%	2,11%	2,39%	2,57%	3,22%	
	Tekstil İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	2,19%	2,27%	2,44%	2,10%	1,73%	1,72%	
	Tekstil İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	6,48%	5,94%	6,96%	6,69%	6,70%	6,45%	

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır. (2019 Ocak-Mart Dönemi)

*Kaynaklar: (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri (*) T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Fasıllar GTİB-87 (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Fasıllar GTİB-50-63

2.2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GİDERİ

Türkiye’nin turizm gideri, 2014 yılında 5,4 milyar ABD Doları, 2015 yılında %4,2 artarak 5,6 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında 5,04 milyar ABD Doları olan turizm gideri, 2017 yılında %1,7 artarak 5,13 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2018 yılında ise turizm giderine baktığımızda 2017 yılına oranla %4,7 azalarak 4,89 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılının ilk çeyrek döneminde ise; geçen yılın aynı dönemine oranla %1,1 oranında düşüş gerçekleşmiştir.

Tablo 14’te turizm giderimizin aylara ve yıllara göre dağılımı aktarılmıştır.

Tablo 14. Türkiye Turizm Giderinin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı (Milyon \$)

AYLAR	YILLAR						DEĞİŞİM ORANI				
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018
OCAK	394,4	410,8	481	275,2	363,2	346,2	4,2	17,1	-43	31,9	-4,7
ŞUBAT	493,4	430,7	531,4	277,4	342,8	335	-12,7	23,4	-48	23,6	-2,3
MART	478	441	525,2	303,2	373	385,5	-7,7	19,1	-42	23	3,4
3 AYLIK TOPLAM	1.365,80	1.282,50	1.537,60	855,8	1.079,00	1.066,70	-6,1	19,9	-44	26,1	-1,1
NİSAN	403,4	478,9	475,1	428,9	561,6		18,7	-0,8	-9,7	30,9	
MAYIS	481,3	554,9	555,1	499,3	519,8		15,3	0	-10	4,11	
HAZİRAN	518,1	509	479,5	458,2	568,8		-1,8	-5,8	-4,4	24,1	
6 AYLIK TOPLAM	2.768,60	2.825,30	3.047,30	2.242,20	2.729,20		2,05	7,86	-26	21,7	
TEMMUZ	426,4	496,7	436,8	557,5	428,9		16,5	-12,1	27,6	-23,1	
AĞUSTOS	416	445,1	327,6	505,9	422,9		7	-26,4	54,4	-16,4	
EYLÜL	335,7	402,8	367,4	497,4	357,5		20	-8,8	35,4	-28,1	
9 AYLIK TOPLAM	3.946,70	4.169,90	4.179,10	3.803,00	3.938,50		5,66	0,22	-9	3,56	
EKİM	587,9	551,7	313,3	462,6	328,4		-6,2	-43,2	47,7	-29,0	
KASIM	456,7	481	272	417,3	302,1		5,3	-43,5	53,4	-27,6	
ARALIK	479,1	495,7	285,4	454,4	327,2		3,5	-42,4	59,2	-28,0	
12 AYLIK TOPLAM	5 470,4	5 698,3	5 049,8	5 137,3	4 896,3		4,2	-11,4	1,7	-4,7	

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü 2019 Mart Bülteni

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır. (2019 Ocak – Mart Dönemi)